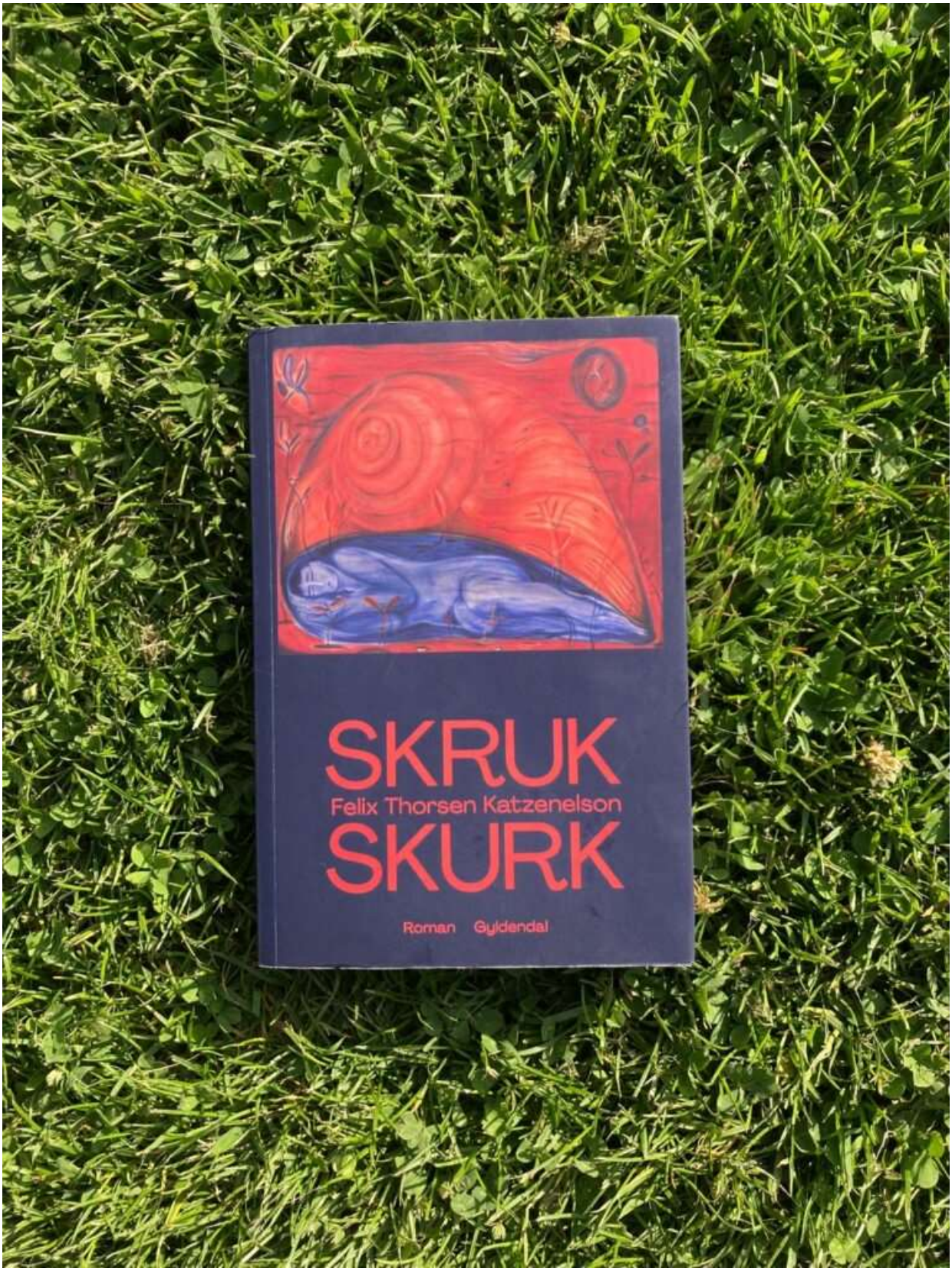

Explore our developer-friendly HTML to PDF API Printed using PDFCrowd HTML to PDF

Glem alt om sommerhusidyl, og forbered dig på pinefuld rastløshed og en slimet forvandling

Skrevet af Clara Christine Danholt • 13. juni 2025

Hvis ikke jeg i forvejen følte mig usikker på, om jeg er københavner-kulturel-elitær nok til at anmelde kulturskribent Felix Thorsen Katzenelsons debutroman, så gør jeg det i hvert fald efter åbningsscenen.

Vi befinder os i den kreative overklasses højborg: galleriet. Og endda i Paris. En ung mand, jeg'et, er i Paris med sin kæreste, Eli. De er omgivet af abstrakte malerier, naturvin og smukke, succesfulde

Explore our developer-friendly HTML to PDF API Printed using PDFCrowd HTML to PDF

kunstnervenner. Scenen er prætentiøs, men fortællingen er alt andet. Fra første øjeblik kommer vi helt ind under huden på den unge mand og hans skrukhed.

Han har en distance til kunsten og de succesfulde venner – og i stedet en dyb forbindelse til venindens baby, som sidder til låns på hans arm: ”Jeg griner. Mest fordi de andre gør det. Jeg hører ikke ordentligt efter, for jeg kigger ned på et vådt sted på min midnatsblå skjorte, hvor lillebror har savlet lidt.”

Efter at have læst de første par sider, er der allerede sket noget i mig, som jeg ikke helt kan identificere. Er jeg selv ved at blive skruk? Eller har jeg nærmere fået en underlig trang til at *være* den baby, som bliver vugget i jeg’ets arme, strøget over ryggen og set på med hans milde øjne?

Min videre læsning fører flere prætentiøse scener og karakterer med sig. Det unge par vender hjem fra Paris, hjem til København, selvfølgelig. Eli er landskabsarkitekt, fortælleren er freelancejournalist, og tilsammen udgør de en perfekt symbiose af jordbundethed og excentricitet. Og som det drømmende og excentriske væsen, han er, vælger freelancejournalisten at tage over i sin mors svenske sommerhus for at få ro til sin kreativitet og skriblerier.

Men hvis du tror, at du nu skal have sommerhusidyl i behageligt selskab med Felix Thorsen Katzenelson, kan du godt tro om igen og forberede dig på pinefuld rastløshed, identitetskrise og en slimet forvandling.

Explore our developer-friendly HTML to PDF API Printed using PDFCrowd HTML to PDF

Fortællingen kan lyde som en forlængelse af Linea Maja Ernsts lette sommerdrøm af en roman *Kun til navlen* (2024), som også udspiller sig over syv dage i et sommerhus. De to romaner har også flere ligheder, men som *Skruk skurks* dystre forside antyder, er den… dyster. Glem alt om lethed, blomsterkranse og solkysset hud. Omgivelserne i det svenske sommerhus er måske smukke, men i løbet af de syv dage får vi adgang til noget dybt og grimt.

Grænser bliver langsomt opløst mellem vågen og sovende tilstand, mellem det virkelige og det digitale og mellem kroppen og resten af verden: ”Det, der er vådt, er mit rådne sind, der endelig er brækket over som et vådbulnet bræt[…]”, ”Der er sved på min pande, eller også er det en del af slimen”.

Alt bliver mere og mere flydende, blødt og slimet. Og jeg vil anbefale læseren blot at overgive sig til sumpen. Slip kontrollen og lad dig flyde med, for hvis du først begynder at svømme mod strømmen, vil du hurtigt drukne i adjektiver.

Med Linea Maja Ernsts *Kun til navlen* og Lucia Odooms *Cosmos* fra sidste år og nu *Skruk skurk* fra Felix Thorsen Katzenelson er der ingen tvivl om, at det er millennial-kulturskribenternes tid til at romandebutere. Og *Skruk skurk* er en rigtig millennial-samtidsroman med popkulturelle referencer og æstetiske sammenligninger: “Vi onanerer side om side, jeg kan se os udefra. Vi er en knivmusling, lang og hård, med noget vådt og blødt i midten. Hans ansigt dufter sødt af sved og den Issey Miyake-parfume, han købte i Paris.” Men romanen er ikke *kun* til den københavnerseje, popkulturelt bevandrede læser.

Explore our developer-friendly HTML to PDF API Printed using PDFCrowd HTML to PDF

Den er også tidløs og universel, og griber læseren på et dybere følelsesmæssigt plan. Vi får adgang til en tankevirksomhed, som er mærkelig, flyvsk – og utrolig identificerbar. Det er tanker, som, måske netop på grund af deres flyvske karakter, er svære at beskrive, og derfor også nemt kan føles ensomme – men Katzenelson formår at indfange og nedfælde dem på skrift.

Det betyder til gengæld, at teksten kan virke uredigeret, og at vi som læsere må affinde os med ligegyldige detaljer og adjektivoverflod: ”Jeg sætter mig på toilettet, de små, hvide mosaikfliser afgiver kulde. Jeg tænker på folk, der er gravide og pludselig sidder på et toilet og føder. Her sidder jeg bare helt alene og skider. Håndvasken er hvid, over den hænger en hvid hylde med en skraber og et irgrønt krus til tandbørster.”

Undervejs kan man godt blive en smule svimmel og kvalm af sprogets mange præciserende tilføjelser i kombination med dets hurtige tempo. Men det er netop dét, som giver romanen sin ikonicitet, da sprogets fysiske effekt på læseren stemmer overens med det indholdsmæssige. Nemlig den svimlende tilstand af tankemylder, som jeg’et befinder sig i.

Katzenelson formår at forbinde det nære og personlige med større samfundsmæssige problemer på en utrolig elegant måde. Jeg’ets inderlige ønske om at få et barn med sin kæreste, giver ham samtidig en følelse af skam og grådighed, da de to mænd ikke kan få deres ønske opfyldt uden at kræve noget fra nogen andre: ”Hvem skal vi stjæle en livmoder fra? Hvem skal bære vores prinsessemirakel?” – deraf *Skruk skurk*.

Explore our developer-friendly HTML to PDF API Printed using PDFCrowd HTML to PDF

Uretfærdigheden i, at det for nogle skal føles skamfuldt at ønske sig et barn, sætter uundgåeligt samfundskritiske tanker i gang hos læseren. Det samme gør den vellykkede beskrivelse af sociale mediers negative effekt på fortællerens koncentrationsevne og sindstilstand.

Udover at være en litterær oplevelse i sig selv, har romanen dermed også et retorisk potentiale. Jeg tror, at den kan rykke ved mange menneskers holdning til, hvem der burde få muligheden for at sætte børn i verden – og hvilken verden vi bør skabe for de børn. *Skruk skurk* er vigtig, urovækkende og utrolig sjov. Læs den, og lad dig vugge ind i en vekselvirkning mellem hyperfokus og koncentrationsbesvær, drømme om et barn og mareridt om monstre.

---

13. juni 2025 Kategorier: Anmeldelser

Skrevet af Clara Christine Danholt

Hjemmesiden er lavet i samarbejde med Hilsen IT

Explore our developer-friendly HTML to PDF API Printed using PDFCrowd HTML to PDF